Eindelijk gevonden: een fossiele hyenakeutel uit de Noordzee

Van onze verslaggever
Martijn van Calmthout

AMSTERDAM Hij oogt bijna nog vers, de fossiele hyenakeutel die Nederlandse paleontologen hebben opgevist uit de Noordzee. Maar vers is hij allerminst. Het uitwerpsel is waarschijnlijk tussen de 30 en 40 duizend jaar oud. Glanzen doet hij vooral dankzij de hars waarmee hij is geconserveerd.

Op 18 augustus rolde het fossiel uit het net van een vissersschip dat onder het toeziend oog van onder anderen mammoetspecialist Dick Mol de bodem afzocht van het gebied waar zand gewonnen gaat worden voor de Tweede Maasvlakte.

Nu is het object van 55 bij 44 millimeter te zien in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam. De vinders, behalve Mol ook Wil Borst en NMR-directeur Jelle Reumer, publiceren hun vondst vandaag in een wetenschappelijk blad.

De vondst is vooral bijzonder omdat hij vertelt hoe de drooggevallen Noordzeebodem er destijds moet hebben uitgezien. Dat ooit grottenhyena's in het gebied huisden, was

De hyenakeutel
Foto Martijn van Calmthout

al bekend, tezamen met wolharige mammoeten, neushoorns, steppewisenten, rendieren en reuzenherten.

Opgeviste botresten en vraatsporen op andere botten wezen daar al op. De steppe waarin ze leefden moet koud en droog zijn geweest, concludeert Reumer. Geen besneeuwde toendra waarin dieren moeizaam naar voedsel moesten speuren. Als er meer fossiele drollen worden opgevist, willen de onderzoekers ook de inhoud ervan gaan bestuderen op botresten en stuifmeelresten.

Vooral de relatief jonge datering van het uitwerpsel is opmerkelijk, vindt hij. Het Noordzeebekken stond tot ongeveer 10 duizend jaar geleden droog in de nasleep van de laatste IJstijd.

Tot nog toe was alleen een 2 miljoen jaar oud fossiel uitwerpsel van een oudere en uitgestorven hyenasoort bekend, gevonden in de Oosterschelde.

De zeebodem is voor paleontologen een internationaal belangrijke onderwatervindplaats voor fossiele zoogdieren uit de prehistorie. Het Havenbedrijf Rotterdam financierde een reeks visexpedities om de bodem af te zoeken voordat er zand wordt gewonnen voor uitbreiding van het havengebied.

de Volkskrant 9-12-'10